
Karina Kottová: Svoboda na FHS mě přivedla k umění

Karina Kottová vystudovala Fakultu humanitních studií Univerzity Karlovy a obor Umění a kulturní dědictví: politika, management a vzdělávání na univerzitě v Maastrichtu. Jako kurátorka působila např. v Mezinárodním centru současného umění MeetFactory, INI Gallery, prostoru pro aktuální umění Prádelna Bohnice. Je spoluzakladatelkou a organizátorkou Ceny Věry Jirousové pro mladé a etablované kritiky umění, založila lektorské oddělení Musea Kampa a iniciovala reportážní audioprojekt UMA: You Make Art. Přednáší nebo přednášela na Anglo-americké univerzitě v Praze a Pedagogické fakultě a Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy. Od roku 2015 je výkonnou ředitelkou a předsedkyní správní rady Společnosti Jindřicha Chalupeckého. Žije a působí v Praze.

Na FHS jsi absolvovala bakalářské studium. Byla to tvoje první volba?

Více méně ano. Nebyla jsem rozhodnutá, jediná moje další alternativa byla, že půjdu na pět let studovat filosofii na Filosofickou fakultu. Z dnešní perspektivy jsem ráda, že jsem to neudělala, asi bych byla někde úplně jinde. Nemohla jsem se pro to stoprocentně rozhodnout, takže [Fakulta humanitních studií](#) pro mě byla takový mezistupeň. Věděla jsem, že chci jít filosoficko-humanitním směrem, ale nebyla jsem přesvědčená, že to bude pět let studia klasické filosofie.

Jak ses o fakultě tehdy dozvěděla?

Myslím, že nás o tom informovali na střední škole. Byla jsem i na veletrhu vysokých škol. Ale je pravda, že jsem o FHS zase tolik nevěděla, neznala jsem nikoho, kdo tam studoval. Objevila jsem tuto možnost v rámci pátrání, kdy jsem se nemohla rozhodnout pro žádný z klasických oborů.

Vzpomeň si na předmět, který Tě nejvíce bavil?

Moje dráha začala u filosofických předmětů a to mě v té době bavilo celkově. Ta naivní a krásná doba, kdy člověk čte Platóna a zároveň postmoderní filosofii a je jenom v myšlenkách. Měli jsme pěkný kruh se spolužáky, kde jsme všechno diskutovali. Až o něco později jsem pomalu začala odcházet od filosofie k uměleckým předmětům.

Zmínila jsi spolužáky, kamarády. Na FHS se často mluví o problému anonymity. Takže to jsi nezažila?

Nám se povedlo, že jsme si s určitou skupinou lidí zapsali podobné předměty a organicky jsme utvořili takový zájmový kruh, kdy každý měl svou vlastní dráhu, celkově jsme se během studia vzájemně provázeli. S několika z nich jsme pořád v kontaktu.

Vzpomeň si, s čím jsi měla při studiu největší problém?

S historickými atesty, to je taková klasika. Samozřejmě nás štvaly tyhle velké předepsané zkoušky. Pamatuji si, jak jsem doma četla něco, co mě vůbec nezajímalo. Ale zpětně je jasné, že je to součást tohoto směru vědění a člověk by to absolvovat měl. V té době jsem z toho ale nadšená nebyla. Mému charakteru vyhovovala svoboda volit si předměty, dělat si studijní plán sama. Právě ta svoboda mě asi přivedla k tomu, co dnes dělám. Bylo skvělé, že jsem mohla změnit směr a přejít od filosofie k teorii umění, aniž bych změnila celý studijní obor. Kdybych šla na Fildu, asi by se to nepovedlo.

Po bakalářském Studiu humanitní vzdělanosti jsi magisterské studium absolvovala na univerzitě v Maastrichtu. Připravila Tě FHS na studium v zahraničí? V čem to bylo jiné nebo v čem naopak stejné?

Původně jsem tam byla na Erasmu přes FHS, tak jsem na tu školu přišla. Během stáže mi nabídli, jestli tam nechci pokračovat v magisterském studiu, což mě předtím ani nenapadlo. Mám pocit, že se můj život mnohdy odvíjel podobně spontánně nebo ne zcela vědomě. V Maastrichtu byl ještě mnohem větší důraz na diskuzi a aktivní participaci studentů, práci na individuálních i skupinových projektech. Člověk musel hodně číst, na každou hodinu se připravovat, scházet se se spolužáky mimo semináře a pracovat na společných zadáních. Byl to nezvyk, ale kdybych přišla z Filosofické fakulty, možná by to v tomto směru byl ještě větší šok. Byla bych zvyklá hlavně poslouchat přednášky a dělat závěrečné zkoušky. V Maastrichtu jsme museli škole věnovat mnohem více energie v průběhu celého semestru. A to celé v angličtině, což pro mě bylo ze začátku vzhledem k náročnosti některých textů a učiva poměrně náročné, přestože jsem si myslela, že umím dobře. Díky předchozímu studiu to ale přece jen nebyl totální skok.

Doktorát sis udělala na Masarykově univerzitě v rámci Teorie a dějin umění. Neměla jsi chuť zůstat v zahraničí a do Čech se nevrátit?

Měla. Uvažovala jsem, že bych ten doktorát dělala také v Nizozemí nebo ještě někde úplně jinde. Chtěla jsem jít do New Yorku, to byl takový můj sen, což se aspoň částečně splnilo později přes doktorát v Čechách, během kterého jsem v New Yorku strávila půl roku díky Fulbright-Masarykově stipendiu. Ale po tom, co jsem dodělala magistra, jsem dostala práci v Museu Kampa. Po škole jsem samozřejmě měla takové to těžké období zkoušení všeho možného a nakonec mě práce ukotvila tady a vybírala jsem z českých doktorátů, kterých v té době moc nebylo. Dnes bych asi spíš dělala doktorát na UMPRUMce, který by víc konvenoval s mým zaměřením na současné umění, ale tehdy ještě nebyl, takže jsem šla na klasičtější obor.

Krom toho, že jsi působila například v MeetFactory, v DOXu, nebo v Museu Kampa, jako externistka jsi přednášela mimo jiné i na naší fakultě. Jaké bylo vrátit se na fakultu v této roli?

Byla jsem z toho strašně nervózní, bylo mi 24 nebo 25 a akorát jsem dodělala magisterské studium. Vzniklo to tak, že jsem kontaktovala své bývalé profesory [Aleše Svobodu](#) a [Jaroslava Vančáta](#) kvůli tomu, že jsme v Museu Kampa hledali stážisty, kteří by se zapojili do edukačních programů. Oni to uvítali ale s tím, že by bylo nejlepší, aby se to napojilo na studium na FHS – navrhli, že studenti na základě stáže v muzeu budou psát bakalářku, kterou bych jim měla vést. Váhala jsem, jestli na to mám dostatečnou kvalifikaci, ale nakonec jsem na to přistoupila. Začali jsme stážemi a další semestr jsem začala na FHS učit semináře o muzejnictví a projektovém managementu. Byla to pro mě výzva, někteří studenti byli stejně staří jako já, nebo o rok dva mladší. Ale podařilo se mi potkat se díky tomu s lidmi, se kterými jsem doteď v kontaktu, ať už na profesní nebo osobní rovině. Například Zuzana Jakalová, která byla dlouhé roky mou kolegyní v [MeetFactory](#) a doteď je jednou z mých velmi blízkých přítelkyň, byla moje studentka. Je to trochu paradox.

A přišli Ti studenti v něčem jiní, než v době, kdy jsi tam studovala Ty?

Velká výhoda a současně nevýhoda FHS je, že se neustále vyvíjí – mění se tudíž také penzum zkoušek a věcí, které má člověk splnit. Studenti často byli nervózní z toho, že se jim studium mění za pochodu, a já měla pocit, že my jsme některé věci měli trochu lehčí. Přibýly jim například státnice při obhajobě bakalářky, což my jsme neměli. Někteří se o tom dověděli půl roku před tím, než měli absolvovat. To bylo samozřejmě stresující. Sledovala jsem to a připadala si jako nějaký veterán. Ale v Maastrichtu jsem byla jen rok, takže rozpal mezi mým vlastním studiem a působením na FHS nebyl tak velký.

Vzpomeneš si na nějakého učitele, který Tě ovlivnil?

Hodně jsem chodila na filosofické semináře a přednášky například k docentu [Benyovszkymu](#), k doktoru [Zikovi](#), který byl potom oponent mojí bakalářky, k profesoru [Sokolovi](#). Tahle část mě bavila, i když to někdy bylo trochu bizarní, odpojené od života, ale bylo to dobré. Podstatné figury pro mě byly magistr [Svoboda](#) a docent [Vančát](#), kteří v rámci kreativního modulu vymýšleli všechno možné a vlastně mě přivedli k zájmu o moderní a současné umění.

V současné době jsi výkonná ředitelka a předsedkyně správní rady Společnosti Jindřicha Chalupického. Zajímalo by mě, jestli je něco, co ses naučila na FHS a uplatníš to i dnes? Nejen na téhle pozici.

Já se i v této funkci považuju především za kurátora, vedu sice tuto organizaci i po manažerské stránce, ale hodně mojí práce je koncepční, ať už co se týče celého programu a nastavení této instituce, tak práce na konkrétních výstavách a projektech, výzkumu. V tom pro mě FHS určitě byla důležitá. To, co především děláme je – najít si téma, které mě zajímá, sehnat si k tomu co nejvíc informací, přečíst relevantní texty, pracovat s umělci, diskutovat s nimi o jejich projektech. Sice jsem nestudovala přímo kurátorství, ale ten background ve výzkumu a individuální práci, který mi FHS dala, je důležitý. V těch praktičtějších ohledech pro mě byl důležitější Maastricht – škola byla hodně zaměřená na to, jak připravit projekt, jak psát granty, jak řídit organizaci jako celek, jak se vyznat v politických a dalších strukturách, ve kterých kulturní organizace operuje. Myslím, že bylo celkem ideální v prvních třech letech mít možnost získat hlavně intelektuální bázi, jen tak se nořit do filosofických nebo uměleckých témat, protože později už člověk vždycky bude muset řešit něco praktického. K tomu potom přispělo moje magisterské studium ale nakonec hlavně práce samotná – na spoustu věcí člověka stejně žádá

škola nepřipraví. Vůči FHS jsem optimista, bylo pro mě důležité tam studovat. Víím, že spouště lidem to nevyhovovalo a ztráceli se v tom, odcházeli na jiné školy, nepřišlo jim to dostatečně vyhranéé. Já jsem vždycky měla pocit, že mi ta škola dala zajímavé penzum vědomostí a umožnila přístup k řadě oborů a témat, které jsou pro mě dodnes relevantní. Ale hlavní je, že člověku otevře možnosti, jak nad věcmi samostatně uvažovat, vyhledávat si je, zaujmout kritický odstup, naučit se konstruovat vlastní témata a přístupy. To považuju za hlavní přínos. Výchova ke svobodě.

Sára Wienerová

17. 8. 2017